

Rekenleider: leidinggeven aan ambitieus rekenbeleid

De rekencoördinator heeft altijd een belangrijke, maar beperkte, ondersteunende rol gehad op Nederlandse basisscholen. Om beter rekenonderwijs te realiseren is een proactieve, leidinggevende en resultaatgerichte rol nodig. De Engelse 'Maths Leader' is hierbij een inspirerend voorbeeld. Het Nederlands Mathematisch Instituut (NMI) heeft daarom het functieprofiel van Rekenleider ontwikkeld.

Verbeteren van rekenonderwijs

Ondanks de aanzienlijke inspanningen die in de loop der jaren zijn geleverd om het rekenonderwijs te verbeteren, lijkt het erop dat de huidige benadering niet succesvol is geweest. Te veel leerlingen beheersen de streefvaardigheden niet. De problemen variëren van fundamentele tekortkomingen in getalbegrip tot meer complexe uitdagingen, zoals het toepassen van rekenprocedures in het dagelijks leven.

Een herziening van de aanpak is nodig met een nieuwe leiderschapsrol om deze verbetering te realiseren.

Meer nodig dan ondersteunen

De rekencoördinator heeft altijd een ondersteunende rol gespeeld in het Nederlandse onderwijs. Al in de eerste opleiding tot rekencoördinator in de jaren '90 werd benadrukt dat rekencoördinatoren leerkrachten vooral zouden ondersteunen. Deze benadering is

Resultaatgebieden Rekenleider

Ambitie	1. Analyse rekenresultaten en trends
2. Rekenbeleid en gedeelde doelen
Bekwaam	3. Verbeterprojecten rekenen
4. Teamprofessionalisering rekenen
Concreet	5. Effectieve rekenlessen

Funcieprofiel Rekenleider

AMBITIE		BEKWAAM		CONCREET
1. Analyse	2. Beleid	3. Verbetering	4. Professionalisering	5. Rekenlessen

Doel van de rekenleider

Inhoudelijk leidinggeven aan alle teamleden op het gebied van rekenonderwijs, conform het schoolplan en evidence informed werkwijzen, in samenwerking met teamleden en na goedkeuring van de schoolleiding, teneinde rekenlessen en rekenonderwijs van hoge kwaliteit, doeltreffend gebruik van middelen en goede rekenresultaten te realiseren in de school, in elke klas, bij elke leerling.

1. Analyse rekenresultaten en trends

Ontwerpen van de effectiviteit van het rekenonderwijs op school, analyseren van leerlingresultaten en trends in de school en meten van de impact van gemaakte afspraken, met als resultaat: vaststellen van sterke punten en gebieden die voor verbetering vatbaar zijn en inzicht in het continue verbeterproces van het rekenonderwijs.

- analyseren van rekenresultaten en trends van leerlingen, leerkrachten, groepen en de school
- signaleren van knelpunten en daarop inzicht geven aan teamleden
- vaststellen welke gebieden het rekenbeleid moet worden herzien of verbeterd
- evalueren van de effectiviteit van onderwijsmethoden en -praktijken

2. Rekenbeleid en gedeelde doelen

Opstellen van onderbouwd en evidence informed rekenbeleid met ambitieuze doelen, behoren van teamleden rekenonderwijs en realiseren van betrokkenheid en draagvlak bij teamleden, met als resultaat: uitvoerbaar rekenbeleid, effectief beheer van teamleden en optimale randvoorwaarden binnen het team en de school die bijdragen aan de realisatie van het rekenbeleid.

- opstellen en afstemmen van het rekenbeleid
- bepalen van behoeften van en in overleg met teamleden
- opstellen van rekenbeleid dat voldoet aan de nationale kerndoelen en ambities (KMO-missie)
- waarborgen dat alle teamleden voldoen aan de verwachtingen, rekerdoelen en rekenvaardigheden

3. Verbeterprojecten rekenen

Opstellen en realiseren voor de juiste randvoorwaarden van verbeterprojecten voor rekenen en leidinggeven aan de uitvoering van verbeterprojecten, met als resultaat: effectief projectleiderschap en realisatie van projectdoelstellingen ter verbetering van het rekenonderwijs.

- formuleren van doelstellingen van verbeterprojecten
- opstellen van plannen en realiseren van de randvoorwaarden voor verbeterprojecten
- sturen van veranderingen en leiden van het team
- implementeren van nieuwe leermethoden en -materialen

4. Teamprofessionalisering rekenen

Opstellen van het opleidingsbeleid voor rekenen en realiseren van: de juiste randvoorwaarden in overleg met de schoolleiding en (latere) verzorging van trainingen en cursussen voor teamleden, met als resultaat: bevordering van professionalisering van alle teamleden en het realiseren van hoge verwachtingen op het gebied van rekenen en didactiek.

- inwerken van nieuwe leerkrachten op het gebied van rekenen en het rekenbeleid
- opstellen van opleidingsbeleid voor teamleden voor korte en langere termijn
- organiseren van relevante trainingen/cursussen aan het team
- verspreiden van actuele informatie en kennis over rekenen naar alle teamleden

5. Effectieve rekenlessen

Observeren van rekenlessen en geven van feedback aan teamleden, demonstreren van effectieve strategie, verhoudingswijze coachen en oplossen van teamleden, met als resultaat: effectieve rekenlessen met hoge verwachtingen, hoge betrokkenheid, begrip en vaardigheid bij leerlingen in wiskundige concepten en toepassingen.

- observeren van rekenlessen en geven van feedback aan teamleden
- geven van voorbeeld rekenlessen aan teamleden
- fungeren als rekenleider, coach en adviseur voor teamleden
- realiseren van de implementatie van betrouwbare effectieve instructiestrategieën

Funcieprofiel opgesteld door het Nederlands Mathematisch Instituut - versie 1.0 - juni 2023

Funcieprofiel Rekenleider downloaden:
www.mathematischinstituut.nl

nog steeds zichtbaar in de huidige post-HBO opleidingen.

De traditionele rekencoördinator richt zich vooral op de eigen professionalisering en daarna op het ondersteunen, stimuleren en informeren van teamleden.

Deze ondersteunende rol lijkt echter niet erg effectief te zijn.

Een ondersteunende rekencoördinator is niet voldoende om gewenste verbeteringen in het rekenonderwijs te realiseren.

Kansen voor leerkrachten en leerlingen

Rekencoördinatoren hebben de mogelijkheid om zich te ontwikkelen tot rekenleiders, die

“Mooi dat de rekenleider een resultaatgerichte en cyclische werkwijze heeft.”

rekenexpert basisschool

een sturende en resultaatgerichte rol in de school hebben. Deze rol is geïnspireerd op de 'Maths Leader' in Engeland, die zich richt op het bereiken van betere leerresultaten bij leerlingen door hun invloed op leerkrachten en positieve bijdrage aan het team. Deze rol gaat verder dan alleen ondersteuning bieden. Het is een proactieve rol, waarbij de rekenleider de verantwoordelijkheid neemt voor het ontwikkelen en invoeren van effectief rekenbeleid met de bedoeling dat er effectieve rekenlessen worden gegeven en de rekenvaardigheden van de leerlingen daardoor verbeteren. De rekenleider is inhoudelijk verantwoordelijk voor het rekenbeleid en de realisatie daarvan. Dit biedt rekencoördinatoren de mogelijkheid om meer impact te hebben op het reken- onderwijs en de resultaten van de leerlingen.

Ambitie, bekwaam, concreet

Een resultaatgericht functieprofiel beschrijft de belangrijkste resultaatgebieden van een functie. Voor de rekenleider zijn dat vijf resultaatgebieden en deze zijn opgebouwd via ABC: Ambitie, Bekwaam en Concreet.

De resultaatgebieden geven aan welke resultaten de school nodig heeft om haar doelstellingen te verwezenlijken. Het functieprofiel rekenleider heeft vijf resultaatgebieden: het analyseren van de rekenresultaten en trends in de school, het stellen van concrete, ambitieuze doelen, het leiden van verbeterprojecten, het bevorderen

“ Het doel van de rekenleider is scherper: effectieve rekenlessen voor betere leerresultaten.”

rekenexpert basisschool

van de professionalisering van het onderwijsteam, en het realiseren van effectieve rekenlessen.

Rekenleider is sleutelfiguur

De rekenleider is de sleutelfiguur bij het creëren van een kwaliteitscultuur waarin rekenvaardigheden belangrijk zijn en het rekenonderwijs voortdurend wordt verbeterd. Met de introductie van de rol van de rekenleider zien we een belangrijke verschuiving in onderwijsleiderschap. Traditioneel gezien zijn leiderschapstaken grotendeels gecentraliseerd bij de schoolleider. De rol van de rekenleider betekent een verschuiving naar een model waarin leiderschapstaken zijn gedecentraliseerd en verspreid over verschillende rollen binnen de school.

Deze verandering stelt scholen in staat om meer specifieke aandacht en expertise te richten op rekenen, wat uiteindelijk leidt tot betere leerresultaten. De invoering van de rekenleider is niet alleen een verandering in structuur, maar ook een verandering in mentaliteit en benadering, die de potentie heeft om het rekenonderwijs op Nederlandse basisscholen aanzienlijk te verbeteren.

“ Met de rekenleider wordt duidelijk dat hij leiding neemt, lijnen uitzet en verantwoordelijk is voor goed rekenonderwijs.”

opleider
post-HBO Rekencoördinator

Kwaliteitszorg en analyse

Het Nederlands Mathematisch Instituut voert in het kader van kwaliteitszorg op regelmatige basis analyses uit. De analyses richten zich op de eigen cursussen. Het NMI heeft de cursus Foutloos Rekenen inmiddels aan meer dan 10.000 leerlingen verzorgd. Als basis voor de analyses gelden de (intake) gesprekken met ouders, de toetsresultaten en de gestandaardiseerde vragenlijsten die worden afgenomen.

Contact

Nederlands Mathematisch Instituut
Vlielandstraat 3-9
1181 HL Amstelveen

info@foutloosrekenen.nl
www.foutloosrekenen.nl
085 112 4324